

Vergaderjaar 2019–2020

29 697

Gebiedsgerichte economische perspectieven en Regionaal Economisch Beleid

Nr. 102

BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKWALITEIT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 juli 2020

In navolging op mijn brief «Selectie derde tranche Regio Deals» (Kamerstuk 29 697, nr. 81) van 14 februari 2020 bied ik uw Kamer, mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de Minister van Infrastructuur en Waterstaat en Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat en de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat, de Regio Deal Zuidoost Friesland aan¹, waarover ik met de regio overeenstemming heb bereikt. Met behulp van deze Regio Deal geven Rijk en regio samen een impuls aan de brede welvaart, door te investeren in de vitaliteit van de dorpen en de veerkracht van het landschap.

Bevolkingsdaling, dubbele vergrijzing en ontgroening hebben in Zuidoost Friesland tot gevolg dat de arbeidsbevolking krimpt, de voorzieningen – zoals winkels, scholen en huisartspraktijken – onder druk komen te staan, ontmoetingsplekken schaarser worden, de sociale cohesie afneemt, er meer kans is op eenzaamheid en er meer behoefte ontstaat aan (mantel)zorg. Het landschap vraagt ook aandacht. Zowel landbouw als natuur vragen om water, dat in dit hellende gebied met beekdalen moeilijk wordt vastgehouden. De landbouw kampt met stikstof en uitputting van de bodem, de biodiversiteit neemt af. In samenhang met deze opgaven kunnen ook kansen worden benut, Zuidoost Friesland profiteert minder dan gemiddeld van de groei van toerisme.

De ambitie is om te werken aan een regio die sterke en vitale kernen heeft en een veerkrachtig landschap. Onder de noemer Vitale Kernen worden voorzieningen zoals winkel- en zorgcentra in middelgrote kernen versterkt. Dat is een belangrijke voorwaarde voor het op peil houden van de leefbaarheid in de vele kleinere dorpen in het gebied. Over de gehele linie

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

wordt de «mienskip» versterkt. Tal van opgaven worden daarom de komende jaren in nauwere samenwerking met de inwoners opgepakt. Dat geldt voor het welzijn van de mensen maar ook voor de energietransitie, die vorm krijgt via energiecoöperaties in de dorpen. In een nieuwe aanpak gezondheidseconomie krijgen jong en oud aandacht.

Onder de noemer Veerkrachtig Landschap krijgen waterhuishouding, landbouw, natuur, bodem en toerisme nadrukkelijk aandacht. De unieke beekdallandschappen worden hersteld en versterkt. De urgentie daarvoor ligt mede in de toenemende droogte. Om die reden wordt een meer robuust watersysteem gerealiseerd. Een op te richten leer- en kenniscentrum Bodem ondersteunt belangrijke opgaven in de regio op het terrein van de landbouw, biodiversiteit en waterhuishouding. Een versterkt landschap is noodzaak maar biedt ook kansen. Inwoners genieten van een beleefbare omgeving, wat hun welzijn ondersteunt. Het is ook de bedoeling dat steeds meer toeristen dit «Andere Friesland» gaan ontdekken. Tot slot wordt gekeken welke kansen er mogelijk zijn voor circulaire economie.

De gemeenten Heerenveen, Ooststellingwerf, Opsterland, Smallingerland, Weststellingwerf, Wetterskip Fryslân en de provincie Fryslân werkten de afgelopen jaren samen in een Streekagenda. De Regio Deal geeft daarmee continuïteit en deels opvolging aan een regionale en integrale aanpak in Zuidoost Friesland.

De Regio Deal is een partnerschap tussen Rijk en regio. In de Regio Deal maken Rijk en regio afspraken, waarbij het primair gaat om het samen oplossen van deze regionale opgave. Zij dragen hier beide financieel aan bij. Het Rijk reserveert maximaal € 15 miljoen vanuit de Regio Envelop en de regio reserveert minimaal € 15 miljoen. Rijk en regio beogen met deze Regio Deal gezamenlijk een totale investering van € 30 miljoen te realiseren. Een overleg Rijk en regio zal de komende jaren de voortgang en uitvoering van de Regio Deal volgen. In Zuidoost Friesland is het Fries Sociaal Planbureau nadrukkelijk betrokken bij het meten van effecten en het volgen van de resultaten voor de brede welvaart.

Deze Regio Deal is tot stand gekomen tijdens de Coronapandemie. De context waarin deze Regio Deal tot stand is gekomen, heeft betekenis gehad voor de wijze waarop Partijen gezamenlijk tot een uitwerking van de Regio Deal zijn gekomen. Juist in deze ingewikkelde tijd vinden Rijk en regio het van groot belang om gezamenlijk te investeren in en een impuls te geven aan de brede welvaart en het toekomstperspectief van bewoners en bedrijven in de regio. De drie Planbureaus wijzen in hun briefadvies² aan het kabinet van 28 mei 2020 op de noodzaak om als gevolg van de Coronapandemie te blijven werken aan brede welvaart en daarbij ook oog te hebben voor regionale verschillen. Uitvoering van deze Regio Deal kan daarmee bijdragen aan gewenst herstel.

Gezamenlijk streven wij ernaar om op duurzame wijze invulling te geven aan dit partnerschap. Het afsluiten van de Deal is niet het einde maar slechts het begin van deze samenwerking. Ik heb er vertrouwen in dat met behulp van deze Regio Deal de opgave in Zuidoost Friesland wordt aangepakt en de brede welvaart in de regio wordt versterkt. Ik kijk uit naar

² SCP, PBL en CPB, Aandachtspunten voor een herstelbeleid, briefadvies aan het kabinet, 28 mei 2020.

de verdere samenwerking met de regio en de start en resultaten van de projecten. Ik informeer uw Kamer periodiek over de voortgang van alle Regio Deals.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
C.J. Schouten